

Breeam is meer dan alleen duurzaamheid

Maandag heeft de Dutch Green Building Council (DGBC) voor het eerst het hoogste certificaat – outstanding – toegekend aan het ontwerp van een industriegebouw op het Europese vasteland. Een mooi moment om een groot misverstand uit de wereld te helpen, vindt ir. Marc Douma. Breeam gaat namelijk over veel meer dan alleen duurzaamheid.

De Nederlandse multinational Lely is een wereldspeler in de agrarische sector. Maar vanaf deze week is het ook het eerste bedrijf in Europa met de hoogste Breeam-score voor een industrieel gebouwontwerp. Het ontwerp van het nieuwe hoofdkantoor in Maassluis, waar zowel productie als research & development worden ondergebracht, blinkt aantoonbaar uit in duurzaamheid. De maatregelen die worden toegepast, zijn op zich niet revolutionair. Allemaal zijn ze al eerder toegepast. Het 'geheim' van de hoge score is vooral de combinatie en integratie. Breeam kijkt niet alleen naar energie en materiaalgebruik, maar ook naar onder meer ecologie, afval, transport en gezondheid. Een hoge score behaal je niet door 'eventjes' wat goed scorende maatregelen bij elkaar op te tellen.

Warmtevraag

Juist omdat Breeam zoveel terreinen beslaat, beïnvloeden maatregelen elkaar zeer sterk. Zo betekent een hogere isolatiewaarde niet alleen dat de warmtevraag 's winters lager is, maar ook dat de koellast in de zomer hoger is. Zonwerend glas doet het omgekeerde. Zodra daartoe

wordt besloten, heb je meteen een grotere verwarmingsinstallatie nodig omdat de warmtevraag in de winter hoger zal zijn. En dat zijn dan alleen nog maar twee simpele voorbeelden op energiegebied. Aan welke knop je ook draait, je weet zeker dat het van grote invloed is op andere aspecten van het gebouw. Breeam is een uiterst complexe vierdimensionale puzzel waarbij techniek ook nog eens één-op-één is gekoppeld aan financiële haalbaarheid. Een hoge score is op zich al een enorme uitdaging, maar de écht moeilijke opgave is om de investeringen tegelijkertijd zo marktconform mogelijk te houden. Juist die financiële degelijkheid zal ervoor zorgen dat vergaande duurzaamheid mainstream wordt, en geen dure hobby van een enkeling. Behalve een middel om duurzamer en meer verantwoord te bouwen, is Breeam vooral een hulpmiddel om het ontwerpproces te verbeteren. Het is leidend bij iedere stap. Het proces is zeer complex en vraagt van ontwerpende partijen een heel andere manier van werken, in iedere fase. Tekenwerk, rekenwerk en aanbestedingsdocumenten, alles is ervan doortrokken. Breeam dwingt om keuzes te maken. 'Geen mening' is geen optie. Alles wat normaal 'normaal' is, moet tegen het licht worden gehouden om vervolgens soms 'niet-normale' keuzes te maken. Goede voornemens of intenties zijn niet genoeg, je moet het ook bewijzen. Een hoge score in Breeam betekent dat je als ontwerpteam precies op de juiste momenten de juiste dingen hebt gedaan. Kun je niet gewoon de maatregelen toepassen, en niet voor zo'n certificaat gaan? Zeker, maar het zijn juist de strakke Breeam-kaders die je dwingen om ieder aspect van het gebouw en van het ontwerpproces te heroverwegen. Die kaders zijn



duo vooral een stimulans en een verrijking. Ze dwingen om in oplossingen te denken in plaats van in beperkingen. En het dwingt je om van die oplossingen permanent de gevolgen te overzien.

Effecten

Met de epc duurde het bijna tien jaar voordat écht goed duidelijk was welke effecten er met welke combinaties van maatregelen haalbaar waren, ook financieel. Als we bedenken dat energie slechts 19 procent van Breeam uitmaakt, is snel duidelijk hoe complex het is. Maar ook is duidelijk dat Breeam veel meer is dan een duurzaamheidshulpmiddel. Het gaat niet alleen om het milieu en om gezondheid, het gaat om kwaliteit in de breedste zin van het woord. Het ontwerp van het Lely-complex laat zien dat de grenzen van de verschillende ontwerpdisciplines daarbij vervagen. Bouwkundige detaillering, installaties, energie en constructie, alles vloeit in elkaar over. Iedereen werkt samen aan hetzelfde doel: meer kwaliteit – op alle terreinen. Breeam is vooral een voorbeeld voor de kwaliteitgestuurde manier waarop de bouw zich in de toekomst kan, en wat mij betreft moet, ontwikkelen.

Ir. Marc Douma

Directeur van Techniplan Adviseurs, advies- en ingenieursbureau op het gebied van technische installaties, energie en milieu in Rotterdam